

איגוד ערים השרון לשירותי כבאות והצלה ביקורת מעקב

דו"ח ביקורת
מס' 3/2008

אב התשס"ח - אוגוסט 2008

איגוד ערים השרון לשירותי כבאות והצלה – ביקורת מעקב

1. כללי

בהתאם לתוכנית העבודה, נערכה במחצית הראשונה של שנת 2008 ביקורת מעקב על ממצאי דוח הביקורת שנערך בשנת 2006 באיגוד ערים לכבאות והצלה השרון (להלן 'האיגוד'), על-ידי מבקרי הרשויות - רעננה, הוד השרון ותל-מונד.

בשנים 1994 ו-2006 ערכו מבקרים אלו – בשיתוף עם מבקר עיריית כפר-סבא – ביקורת מקיפה באיגוד. הביקורת העלתה – בין היתר – כי מועצת האיגוד אינה מתכנסת בתדירות הנדרשת, נטל התקציב אינו מושת כמתחייב מהוראות החוק, גילם של כלי הרכב המבצעיים גבוה והפיזור הגיאוגרפי אינו מאפשר הגעה לאירועים בהתאם לדרישות החוק.

לצורך עבודתה קיימה הביקורת שיחות עם יו"ר האיגוד, מפקד האיגוד, מנהלת החשבונות, המבקר ומזכירת האיגוד.

במהלך עבודת ביקורת המעקב עלו שלושה נושאים אשר לא נכללו בביקורת הקודמת אך מפאת חשיבותם נמצאו ראויים לבדיקה, ואלה הם:

א. מינוי גזבר לאיגוד

ב. מינוי משרד רואי חשבון כמבקר הפנים של האיגוד

ג. הסכם קיזוז עם עיריית כפר-סבא

שלושת הנושאים נבדקו על ידי מבקרי עיריית הוד-השרון ורעננה.

הביקורת מבקשת להודות לכל בעלי התפקידים אשר שיתפו פעולה עמה במהלך עבודתה.

2.1 אי עמידה בתנאי סף

ביום 14.9.2007 פרסם איגוד ערים לכבאות והצלה השרון מכרז למשרת גזבר האיגוד. בדרישות הסף של המכרז נקבע:

1. ההשכלה הנדרשת היא תואר ראשון בכלכלה ו/או חשבונאות.

2. נדרש נסיון של שנתיים לפחות בעבודה כגזבר.

המכרז פורסם בספטמבר 2007; ועדת המכרזים – בראשותו של יו"ר האיגוד מר יהודה בן-חמו – החליטה פה אחד למנות לתפקיד הגזבר את עו"ד שלמה ברקת. עיון במסמכי המכרז העלה את הממצאים שלהלן:

א. המועמד שזכה במכרז אינו עומד בתנאי ההשכלה הנדרשת במכרז. נמצא כי מר ברקת הוא בעל תואר ראשון במשפטים, אך אין לו תואר ראשון בכלכלה או בחשבונאות.

ב. לעו"ד ברקת אין נסיון כל שהוא בניהול מערך כספי. על-פי קורות חייו הוא בעל נסיון בתפקידי ניהול עמותה ובעריכת דין.

ג. למכרז הוגשו עוד שתי הצעות שעמדו בכל דרישות הסף.

מכל האמור לעיל עולה כי מר שלמה ברקת לא עמד אף לא באחד מתנאי הסף שנקבעו. בתשובה לשאלות הביקורת מסר יו"ר האיגוד כי בחירת הגזבר נעשתה – לדעתו – כדין ואף אושרה על ידי הממונה על הרשויות המקומיות במחוז המרכז של משרד הפנים (ראה נספח מס' 1).

לדעת הביקורת, על פניו עולים פגמים מהותיים בבחירת המועמד לתפקיד ביחס לתנאי המכרז, מהסיבה שהוועדה בחרה לתפקיד גזבר האיגוד מועמד שלא עמד בתנאי הסף שנקבעו במכרז. ראוי לציין שהיו שני מועמדים נוספים שכן עמדו בכל תנאי המכרז הנדרשים.

לפיכך העבירה הביקורת את ממצאיה למבקר המדינה.

מעבר לאמור יצוין כי כדי "לנסות" לחפות על היעדר ההשכלה, נשלח מר ברקת – על חשבון האיגוד – לקורס גזברים שאמור להכשירו לתפקיד. הביקורת תמהה האם לא היה עדיף לבחור מלכתחילה לתפקיד הגזבר מועמד העומד בתנאי הסף וכשיר למלוי התפקיד. בהנחה שעו"ד ברקת היה עונה על תנאי המכרז, היה מצופה מהאיגוד לדרוש ממנו – כמקובל – התחייבות לעבוד באיגוד פרק זמן מינימלי לשם כיסוי הוצאות הכשרתו.

2.2 שכר ונוכחות בעבודה

2.2.1 גובה השכר

מועצת האיגוד בישיבתה ביום 11.5.2008 קבעה כי שכרו של גזבר האיגוד יהיה 73% משכר בכירים בדרגה 7, לפיו הוא יסתכם בסך ₪ 11,400 לחצי משרה. הביקורת העלתה כי שכר זה עומד בניגוד להנחיותיו של נציב כבאות והצלה ראשי (על פי מכתבו מיום 26.7.2005 ועל פי שיחה שהתקיימה עמו). יצוין כי גם בירור הסוגיה מול מנהל אגף כוח אדם ושכר ברשויות המקומיות במשרד הפנים – מר ישראל שפיצר – העלה כי שכרו של גזבר האיגוד חייב להיות משולם כפוף להנחיות שנקבעו על ידי נציב כבאות והצלה ומכ"ר (ראה נספח מס' 2). על פי תחשיב שערכה הביקורת שכרו לחצי משרה של גזבר האיגוד אמור להסתכם בסך כ- 3,500 ₪. משמעות הדבר היא כי שכרו של הגזבר חורג ביותר מפי שלושה מהשכר שאמור היה לקבל על פי הנחיות משרד הפנים ונציב כבאות ראשי.

2.2.2 דיווח נוכחות

חוקת העבודה והסכמי השכר מחייבים עובדי ציבור לדווח נוכחות. לביקורת נמסר כי מאז תחילת עבודתו באיגוד ביום 20.10.2007 ועד ליום הביקורת ב- 28.2.2008, הגזבר אינו מחתים כרטיס נוכחות, לא בהגיעו לעבודה ולא בצאתו מן העבודה. במצב זה אין בידי הנהלת האיגוד כלים למעקב ופיקוח אחר מספר שעות עבודתו. יתר על כן, הדבר נעשה בניגוד לכללי המנהל התקין ובניגוד לנהוג באיגוד.

3.1 מינוי המבקר

בישיבת מועצת האיגוד ביום 28.2.2007 התקבלה החלטה בדבר מינוי מבקר פנים לאיגוד בהיקף העסקה של עד עשר שעות עבודה חודשיות. ביום 19.6.2007, לאחר בחינה של שלוש הצעות משרדי רואי חשבון – כך עולה מפרוטוקול הוועדה – המליצה הוועדה לבחירת מבקר הפנים למנות למשרה את רוי"ח אלעד יריב. מבדיקה שערכנו עלו הממצאים שלהלן:

- א. ועדת הבחינה לבחירת המבקר לא מונתה ו/או אושרה על ידי המועצה.
- ב. האיגוד פנה לשלושה משרדי רואי-חשבון שמתוכם נבחר משרד רוי"ח אלעד יריב. למרות בקשתה לא הומצאו לביקורת ההצעות הנוספות שהוגשו בהליך זה.

3.2 הסכם ההתקשרות

ביום 12.8.2007 נחתם הסכם התקשרות בין האיגוד לבין רוי"ח אלעד יריב. לתקופה של שישה חודשים. עיון בחוזה העלה את הממצאים שלהלן:

- א. בסעיף מס' 5 בחוזה צוין כי שירותי הביקורת ינתנו בהיקף של 120 שעות עבודה למשך תקופת ההסכם. משמעות הדבר כי היקף העבודה עליו סוכם בפועל עם נותן השירות, גדול מזה שנקבע בהחלטת מועצת האיגוד.
- ב. בסעיף 6 בחוזה צוין כי בתקופת ההתקשרות ייערך סקר מוקדם אשר בסיומו יכין המבקר תוכנית עבודה שנתית. לדעת הביקורת מן הראוי היה להוסיף בחוזה כי בתום הסקר יוגש דוח ביקורת; ואכן בפועל נמצא כי הוכן סקר מוקדם. הביקורת תוהה הכיצד משחלפה כמעט שנה מיום תחילת ההתקשרות עם נותן השירות, הוגשה מתחילת העסקתו של המבקר רק טיוטת דוח ביקורת אחת (בנושא כוח-אדם) ואשר לצורך ביצועה הוצאו למעלה מ- 100,000 ₪. על סמך נסיונונו כמבקרים זה עשרות בשנים נראה לנו שהמחיר ששולם חריג בגובהו.

3.3 חשש לכאורה לניגוד עניינים

תפקיד מבקר פנימי הוא תפקיד רגיש, ואף הפסיקה הכירה בכך וקבעה כי הוא תפקיד מעין שיפוטי (בג"צ רוני אלוני נגד עיריית ירושלים).

במהלך הביקורת נודע למבקרי הרשויות שערכו את הביקורת כי רו"ח אלעד יריב סיפק ומספק שירותי ביקורת למבקר עיריית כפר-סבא.

ביום 21.2.2008 פנתה הביקורת לרו"ח יריב לקבלת התייחסותו לממצא (ראה נספח מס' 3). עד ליום כתיבת דוח זה בחודש יוני 2008 לא התקבלה תשובה בכתב כנדרש. התנהלות זאת היא בניגוד לאמור בסעיף 170ב'א) בפקודת העיריות. תחת זאת התקשר רו"ח יריב טלפונית ביום 5.3.2008 למבקר עיריית רעננה ומסר את הפרטים שלהלן:

א. מסיבות של מחויבות ללקוחותיו הוא אינו רוצה למסור התייחסות בכתב, אך מוכן להתייחס לפניית הביקורת בעל פה.

ב. רו"ח יריב אישר שהוא מבצע פרויקטים עבור מבקר עיריית כפר סבא, ותמורת עבודתו הוא מקבל תשלום.

ג. הוא אינו מבין איזה ניגוד עניינים קיים במתן שירותים בעת ובעונה אחת לעיריית כפר סבא ולאייגוד ערים השרון לכבאות והצלה.

ד. רו"ח יריב אינו מעוניין להופיע בדוח הביקורת כמבוקר; לפיכך יעשה הכל כדי להסיר מעצמו את החשד להמצאות במצב של ניגוד עניינים.

בתשובתו מסר מבקר עיריית רעננה כי יתייעץ עם עמיתו מבקר עיריית הוד השרון לשם גיבוש החלטה אשר להמשך הטיפול בנושא.

ביום 20.3.2008 פנה רו"ח יריב טלפונית למבקר עיריית הוד השרון; במהלך השיחה הובהרו לו הנסיבות שהביאו להמצאותו במצב של חשש לכאורה לניגוד עניינים. עוד הובהר לו בשיחה מהי הדרך הנכונה להמנעות ממצב זה של ניגוד עניינים.

בתגובה שלח רו"ח יריב למבקר עיריית הוד השרון מכתב בוטה ומאיים.

תשובתו של המבקר זכתה למכתב תגובה נוסף, שאף הוא איננו ראוי (ראה דוגמה בנספח מס' 4).

לאור התנהלות זאת של רוי"ח יריב הוגשה פנייה למועצת רואי החשבון בישראל (ראה נספח מס' 10) ותלונה נגדו למשטרת ישראל, על ניסיון להלך אימים על הביקורת, מתוך מגמה לכאורה להקשות על עבודתה.

ההחלטה לנקוט צעד דרסטי זה באה לגונן על מעמד הביקורת ועל תפקודה, כמתחייב מפקודת העיריות, וכדי לאפשר לביקורת להגיע לחקר האמת ללא מורא וללא משוא פנים.

3.4 הביקורת מוצאת כי רוי"ח אלעד יריב מצוי במצב של ניגוד עניינים מן ההיבטים שלהלן :

א. אחד מתפקידיו של מבקר עיריית כפר סבא הוא לבצע ביקורת באיגוד ערים השרון לשירותי כבאות והצלה. בתוקף תפקידו זה, הוא גם המבקר של מבקר הפנים של האיגוד. לפיכך אין רוי"ח יריב יכול להיות במצב של מבוקר מצד אחד ועובד של מבקרו מן הצד השני.

ב. עיריית כפר סבא הטילה על איגוד ערים השרון לשירותי כבאות והצלה חיוב בדיעבד של שבע שנים בגין מיסי ארנונה (ראה פרק 4 להלן).

לדעת הביקורת, המסתמכת על תקדימים משפטיים, על האיגוד להיאבק נגד חיוב זה. בנסיבות אלה מתקיים מצב של ניגוד עניינים בין האיגוד לבין עיריית כפר סבא. מצופה ממבקר פנים שיפעל למען האינטרסים של הגוף בו הוא מועסק כאשר הם בלבד לנגד עיניו. אך קיים – לדעתנו – חשש ממשי לכאורה שרוי"ח אלעד יריב יתקשה לפעול במקרים אלו, כשהוא נותן שירותים תמורת שכר לשני הגופים גם יחד, תוך שהוא מצוי במצב של נאמנות כפולה לשני הגופים.

הסכם קיזוז והתחשבנות בין האיגוד לעיריית כפר סבא

ביום 14.11.2008 נחתם הסכם לפיו הצהירה עיריית כפר סבא כי חובו של האיגוד בגין מיסי ארנונה, כולל ריבית והפרשי הצמדה שהוטלו על מבנה האיגוד נכון ליום 19.9.2007, עומד על סך 1,256,907 ₪. סכום זה כולל חובות בדיעבד לשנים 2001 – 2005 בסך 1.167,292 ₪. מנגד הצהיר האיגוד – בהסכם הקיזוז – כי החוב הרשום בספריו והמיוחס לעיריית כפר סבא בכל הנוגע להשתתפות בתקציב האיגוד, לביטול ההנחה שניתנה בעבר ולתשלום בגין שירותי כבוי אש שונים שניתנו בעבר לעירייה, כולל ריבית והפרשי הצמדה, עומד – נכון ליום 19.9.2007 – על סך 1,280,691 ₪. הואיל והצדדים הגיעו להסכמה בדבר הסדרת החובות ההדדיים על דרך הקיזוז, נחתם ביניהם הסכם כאמור (ראה נספח מס' 5).

מבדיקה שערכנו עלה כי המדידות לצורך קביעת היקף תשלומי הארנונה נערכו לראשונה בשנת 2006; לאחר מכן התקבלה באיגוד הודעה ראשונה על חיוב בדיעבד בגין מיסי הארנונה ואף נחתם הסכם בעניין זה. ההסכם אושר בישיבת מועצת האיגוד ביום 25.3.2008, כפוף לחוות דעתו של יועצו המשפטי של האיגוד, עו"ד חן סומך. להלן הערות הביקורת:

- א. חוות דעתו המשפטית של היועץ המשפטי לאיגוד בעת חתימת ההסכם, עו"ד ניצן שי, היא כי אין מוטלת על האיגוד חובת תשלום בגין חיובי ארנונה בדיעבד. כלומר שהדרישה לתשלום נשלחה לאחר תום שנת החיוב (ראה נספח מס' 6).
- ב. יצוין כי פסק דין שהתקבל לאחרונה מאשש את חוות דעתו של עו"ד ניצן שי (ראה עמ"נ 467/07 המועצה המקומית טבעון נגד איגוד ערים חיפה בנספח מס' 7).
- ג. התנהלות האיגוד מעלה חשש כי לכאורה הופרה חובת הנאמנות. הדעת נותנת כי גוף שנדרש לשלם סכומים גבוהים כשש שנים בדיעבד היה מגיש השגה/ערר ואף יותר מכך.
- ד. הסכם הקיזוז נחתם על ידי מר אבי בן חמו מטעם עיריית כפר-סבא על אף היותו חבר במועצת איגוד ערים השרון לכבאות והצלה. הביקורת מבקשת להעיר כי במצב זה מתקיים ניגוד עניינים בין תפקידים וכי היה עליו להמנע ממנו.

ביקורת המעקב העלתה את הממצאים שלהלן:

- 5.1 (16.3) בדוח הומלץ להסדיר בדחיפות את נושא החוב של שלושת הרשויות הגדולות החברות באיגוד בגין שנים קודמות. בפועל נמצא כי הנושא טרם הוסדר עקב חילוקי דעות בין עיריית כפר סבא מצד אחד לבין עיריות רעננה והוד השרון מן הצד השני בדבר שיטת החזר החוב. לדברי יו"ר האיגוד הוא העביר את המחלוקת להכרעת משרד הפנים.
- 5.2 (6.14) בדוח הומלץ להוציא נוהל מחייב בדבר רכש שלא באמצעות מכרז. בפועל נמצא כי ההמלצה בוצעה במלואה והוצאו נהלי רכש והתקשרויות.
- 5.3 (6.16) בדוח הומלץ להוציא נוהל מלאי שיכלול את כל הערות הביקורת. בפועל נמצא כי ההמלצה בוצעה. האיגוד פועל בעניין מלאי על פי הוראות נוהל מפקח כבאות ראשי לנושא משק ותחזוקה.
- 5.4 (6.17) בדוח הומלץ כי מועצת האיגוד תפעל בדחיפות ובכל האמצעים העומדים לרשותה לחידוש צי הרכב המיושן של האיגוד. בפועל נמצא כי גיל צי הרכב של האיגוד נשאר מיושן כפי שנמצא בעת עריכת הדוח בשנת 2006.
- 5.5 (6.18) בדוח הומלץ לזווד בדחיפות את כלי הרכב לכבוי והצלה בציוד כמתחייב על פי התקן. בתגובה מסר מפקד האיגוד כי אין יכולת אחסנה של הציוד שעל פי התקן החדש ברכבי הכבוי וההצלה הישנים, אלא רק ברכבים החדשים. לפיכך כל עוד מפעיל האיגוד רכבי כבוי והצלה ישנים, לא ניתן לקיים את המלצת הביקורת כלשוונה.

- 5.6 (6.19) בדוח הומלץ לפעול בדחיפות להסדרת העמידה בתקן זמני התגובה לאירועים, נושא שהוא עקרוני לפעילות האיגוד, גם אם הדבר יחייב את העתקת התחנה הראשית והקמת תחנות משנה.
- בביקורת המעקב נבדק זמן התגובה ב- 59 אירועים 'חמים' שהתרחשו בינואר 2008. הבדיקה העלתה כי זמן התגובה הממוצע היה כ- 11 דקות; זמן זה עדיין חורג מתקן הוועדה המקצועית של השירות הארצי לכבאות.
- 5.7 (6.20) בדוח הומלץ לנהל חקירה של כל אירועי השריפות, כמתחייב מהוראות תקנות שירות הכבאות.
- בפועל נמצא כי ההמלצה אינה מתבצעת במלואה.
- בתגובה מסר מפקד האיגוד כי חקירת שריפות מתבצעת רק לגבי שריפות במבנים וברכבים ללא תנועה, וכל שריפה אחרת על פי בקשת המשטרה.
- שאר השריפות אינן נחקרות עקב חוסר עניין לציבור וכתוצאה מחוסר תקציב יעודי.
- 5.8 (6.21) בדוח הומלץ כי מועצת האיגוד תדון בנושא של אכיפת סידורי הכבאות כמתחייב על פי הנחיות החוק.
- בפועל נמצא כי ההמלצה טרם בוצעה.
- 5.9 (6.22) בדוח הומלץ לנהל תיעוד פרטני אשר להדרכות כבאי האיגוד.
- בפועל נמצא כי ההמלצה מבוצעת.
- 5.10 (6.23) בדוח הומלץ שמועצת האיגוד תקיים דיון לשם בחינת דרכים להגברת פעולות הדרכה חיצוניות.
- בפועל נמצא כי מדור ההדרכה של האיגוד – המונה שבעה מדריכים שהם גם כבאים מן המניין – מעביר הדרכות במערכת החינוך של ישובי האיגוד (למעט כפר סבא).
- חוק הכבאות מחייב את כל מוסדות הציבור ומפעלי התעשייה לעבור הדרכות בנושא כבאות. בפועל נמצא כי חלק מהארגונים רוכשים הדרכה מגופים פרטיים כגון חברות להתקנת ציוד כבאות.

סיכום .6

הביקורת באיגוד ערים השרון לשירותי כבאות והצלה העלתה התנהלות העומדת במקרים מסוימים בניגוד לכללי המנהל התקין ובניגוד לחובה לשמור על כספי האיגוד.

המלצות .7

- 7.1 מומלץ שגזבר האיגוד ימונה על פי החוק, גם אם הדבר ידרוש הפסקת ההתקשרות עם הגזבר הנוכחי (סעיף 2.1).
- 7.2 מומלץ כי הגזבר שייבחר יהיה כשיר לבצוע תפקידו, מבחינת הכשרתו ונסיונו, מיד עם כניסתו לתפקיד (סעיף 2.1).
- 7.3 מומלץ כי שכרו של גזבר האיגוד יחושב בהתאם להנחיות נציב כבאות והצלה ומכ"ר מיום 26.7.2005 (סעיף 2.2.1).
- 7.4 מומלץ שגזבר האיגוד יחתים כרטיס נוכחות בעבודה (סעיף 2.2.2).
- 7.5 מומלץ כי בחוזה שבין האיגוד למבקר הפנים יצוין להבא באופן חד-משמעי, כי מחובתו של המבקר להפיק דוחות ביקורת (ראה סעיף 3.2).
- 7.6 מומלץ כי החוזים שהאיגוד יחתום להבא עם גופים חיצוניים, יהיו תואמים להחלטות מועצת האיגוד (סעיף 3.2).
- 7.7 מומלץ להפסיק לאלתר את המצב הנוכחי, בו מתקיים לכאורה חשש להמצאות מבקר הפנים של האיגוד במצב של ניגוד עניינים בין עבודתו באיגוד לבין עבודתו בעיריית כפר סבא (סעיפים 3.4).

- 7.8 מומלץ שהאיגוד יטפל משמעתית בהתנהגותו שלוחת הרסן של מבקר הפנים של האיגוד מול חלק ממבקרי האיגוד, הפועלים מכוח חוק פקודת העיריות (סעיף 3.3).
- 7.9 מומלץ כי לאור הערות הביקורת תעלה מועצת איגוד ערים השרון לכבאות והצלה לדיון פעם נוספת את הסכם הקיזוז בין האיגוד לבין עיריית כפר-סבא. לדעת הביקורת הדרך הנכונה תהיה ביטול הסכם הקיזוז הקיים וחתימה על הסכם חדש שיותאם לפסיקה העדכנית הקיימת בנושא של חיובים רטרואקטיביים (סעיף 4).
- 7.10 מומלץ כי חברי מועצת האיגוד, כנציגי הרשויות, לא יחתמו להבא על חוזים בין האיגוד לבין רשויותיהם (סעיף 4).
- 7.11 מומלץ שהאיגוד ישלים את ביצוע כל המלצות הביקורת שטרם בוצעו משנת 2006 (סעיף 5).

התייחסות הביקורת לתגובות המבוקרים על טיוטת דוח ביקורת המעקב

8.1 התייחסות לתגובת יו"ר האיגוד

ביום 28.10.2008 הגיעה לידי הביקורת התייחסותו של יו"ר האיגוד, מר יהודה בן חמו, לטיטת דוח הביקורת (ראה נספח מס' 8).

בטרם נתייחס לרישא של המסמך, מצאנו לנכון להגיב בתחילה לגופם של הדברים, כדי להבהיר כי דוח הביקורת מורכב מממצאים המתבססים אך ורק על עובדות, ולא על תחושות, כפי שנעשה ניסיון להציג את הדברים על ידי היו"ר בהתייחסותו.

להלן הערות הביקורת לסעיפי ההתייחסות:

א. בחירת הגזבר

עו"ד שלמה ברקת שנבחר לשמש גזבר האיגוד לא עמד בתנאי הסף שנקבעו. לפיכך אין לוועדת הבחינה שיקול דעת כלשהו, למעט פסילתו של מועמד זה. בחירתו של עו"ד ברקת לתפקיד הגזבר נעשתה בניגוד מוחלט לתקנות חוק המכרזים.

ב. תנאי שכר ונוכחות בעבודה

ההנחיה המחייבת בדבר שכרו של הגזבר בעבודה היא מכתבו של נציב כבאות ראשי, מר שמעון רומח, לפיו מותר להעסיק גזברים חדשים אך ורק בתנאים של דרוג דרגה. לפיכך אסור להעסיקם בהסכם בכירים כפי שנעשה בעניינו של עו"ד ברקת. עמדה זאת של הביקורת מסתמכת גם על שיחה טלפונית עם מנהל אגף כוח-אדם ושכר ברשויות המקומיות במשרד הפנים.

לא זו בלבד אלא שכל הסכם בכירים מחייב את אישורו המוקדם של הממונה על תנאי השכר ברשויות המקומיות במשרד הפנים, בטרם מתן תוקף. ההסכם שנחתם עם גזבר האיגוד לא קיבל את אישור משרד הפנים.

כללי המינהל התקין, כמו גם עמדת מרכז השלטון המקומי בישראל (חוזר מנכ"ל מס' 445), מחייבים את כל העובדים ובהם גם הבכירים בהחתמת כרטיס נוכחות. דעתה של הביקורת נוחה מכך שבעקבות הערותיה התחיל עו"ד ברקת להחתים כרטיס נוכחות.

ג. התקשרות עם המבקר הפנימי

1. הביקורת ציינה כי ועדת הבחינה לבחירת המבקר לא מונתה ולא אושרה על ידי המועצה, זאת בהתבסס על דיני כבאות איגודי ערים צו איגודי ערים פרק ד' שכותרתו ועדות ועובדים, סעיפים 25 ו-27.
2. בדוח הביקורת צוין כי בהסכם ההתקשרות שנחתם ביום 12.8.2007 בין האיגוד לבין רו"ח אלעד יריב, קיימת חריגה ממספר השעות שאושר למטרה זאת במועצת האיגוד ביום 19.6.2007.
לפיכך כל ההתייחסות בענין התקציב המאושר להעסקת מבקר הפנים אינו רלוונטי להערת הביקורת.
3. הביקורת לא מצאה – בטרם מינויו של רו"ח אלעד יריב לתפקיד מבקר הפנים של האיגוד – שום אסמכתא כתובה לכך שהוא מספק שירותי ביקורת לעיריית כפר-סבא. עובדה זאת גם לא מוזכרת בפרוטוקול ועדת הבחינה מיום 19.6.2007, שבמסגרתה נבחר רו"ח יריב לתפקיד מבקר האיגוד.
המידע הגיע לידי הביקורת בשיחת אקראי, ומאחר וכך – נקטה הביקורת פעולה כדי לוודא את הנושא.
4. הביקורת מחזיקה ללא פשרות בעמדתה אשר למצב ניגוד העניינים לכאורה, כפי שפורט בגוף הדוח.
הביקורת סבורה כי היה על המבקר להמנע מלכתחילה מכל מצב של ניגוד עניינים.

ד. הסכם הקיזוז עם עיריית כפר-סבא

1. הביקורת סבורה ומבקשת להדגיש כי היה על האיגוד להגיש ערעור על דרישת העירייה לתשלום מיסי ארנונה בדיעבד, מה עוד שהיענות האיגוד לדרישת תשלום זאת מוטלת בספק על פי הפסיקה.
2. בתגובה להערת הביקורת בדבר עתוי מתן פס"ד, ציין יו"ר האיגוד כי הוא ניתן ביום 3.3.08, דהיינו שלושה חודשים לאחר חתימת הסכם הקיזוז. יצוין כי

ההסכם הובא לאישור מועצת האיגוד ויועצה המשפטי החדש רק ביום 25.3.08, מכאן שפס"ד היה ידוע במועד אישור ההסכם על ידי מועצת האיגוד וזאת בניגוד לאמור בהתייחסותו של יו"ר האיגוד. ההערה לפיה משרת ההסכם את האינטרסים של האיגוד איננה סבירה מאחר שעל פי תוצאותיו הוא משרת את עיריית כפר-סבא מעצם העובדה שהאיגוד נאלץ להתקזז על סכום כסף ניכר במקום לקבל אותו מהעירייה.

ה. אשר לרישא של המסמך, הביקורת דוחה בשאת נפש את הדברים שבהתייחסות יו"ר האיגוד, לפיהם מדובר בביקורת מגמתית אשר הציבה לה למטרה את הצמרת הניהולית של עיריית כפר-סבא, אף במחיר של סילוף עובדות ויצירת אמת מדומה.

אנו כמבקרים איננו דנים בתחושות אלא בעובדות לאשורן כפי שהועלו במהלך הביקורת, כמתחייב מתפקידנו כמבקרי רשויות ועל-פי פקודת העיריות, ללא חשש וללא משוא פנים.

8.2 התייחסות לתגובת מבקר הפנים של האיגוד

ביום 17.9.2008 הגיעה לידי הביקורת התייחסותו של מבקר איגוד ערים השרון, רו"ח אלעד יריב, לטיטת דוח הביקורת (ראה נספח מס' 9). לאחר עיון מעמיק ובחינה מדוקדקת של כל הטענות המופיעים בהתייחסות, הגענו למסקנה שאין בטענות שהוצגו כדי להביא לשינויים כלשהם באמור בדוח, במסקנות, ובהמלצות הביקורת. להלן פירוט הערות הביקורת לסעיפי ההתייחסות:

א. הביקורת ציינה כי ועדת הבחינה לבחירת המבקר לא מונתה ולא אושרה על ידי המועצה בהתבסס על דיני כבאות איגודי ערים צו איגודי ערים פרק ד' שכותרתו ועדות ועובדים, סעיפים 25 ו-27.

ב. בדוח הביקורת צוין כי בהסכם ההתקשרות שנחתם ביום 12.8.2007 בין האיגוד לבין רו"ח אלעד יריב, קיימת חריגה ממספר השעות שאושר למטרה זאת במועצת האיגוד ביום 19.6.2007.

לפיכך כל ההתייחסות בענין התקציב המאושר להעסקת מבקר הפנים אינו רלוונטי להערת הביקורת.

ג. הביקורת לא מצאה - טרם מינויו של רו"ח אלעד יריב לתפקיד מבקר הפנים של האיגוד - שום אסמכתא כתובה לכך שהוא מספק שירותי ביקורת לעיריית כפר-סבא. עובדה זאת גם לא מוזכרת בפרוטוקול ועדת הבחינה מיום 19.6.2007, שבמסגרתה נבחר רו"ח יריב לתפקיד מבקר האיגוד.

המידע הגיע לידי הביקורת בשיחת אקראי, ומאחר וכך – נקטה פעולה כדי לוודא את הנושא.

ד. הביקורת מחזיקה ללא פשרות בעמדתה אשר למצב ניגוד העניינים לכאורה, כפי שפורט בגוף הדוח.

יצוין כי רו"ח יריב בעצמו - בהתייחסותו לטיוטת דוח הביקורת - מציין כי "גם אם קיים נושא מסוים בו קיים חשש לניגוד אינטרסים בין האיגוד לרשויות אלו, הדבר לא ישפיע על האובייקטיביות של עבודתי ובכל מקרה אדווח על כך ספציפית לוועדת הביקורת אשר תהיה מודעת לעניין ותקבל החלטה בנוגע לכשרותי לבצע ביקורת באותו נושא".

הביקורת סבורה כי היה על המבקר להמנע מלכתחילה מכל מצב של ניגוד עניינים.

תגובת העירייה להמלצות הביקורת בדו"ח הביניים

עיריית רעננה תנחה את נציגיה במועצת איגוד ערים השרון לשירותי כבאות והצלה לפעול ליישום כל המלצות הביקורת כלשונן על ידי איגוד הערים לכבאות.

במידה וההמלצות לא תיושמה, יפנו נציגי העירייה במועצת האיגוד לרשויות המדינה הרלוונטיות, כדי שיאכפו על האיגוד את ביצוע המלצות הביקורת.